

ردیف هفت دستگاه موسیقی سنتی ایران

اثر : شادروان استاد عبدالله جهان پناه

برگرفته از : شادروان استاد آقا حسینقلی

برای دوره عالی ویلن

انتشارات رهام

۱۳۸۴

جهان پناه ، عبدالله ، ۱۲۹۶-۱۳۷۵ .
ردیف هفت دستگاه موسیقی ایران ، برگرفته از شادروان استاد آقا
حسینقلی برای دوره عالی ویلن/ اثر عبدالله جهان پناه . - تهران :
رهام ، ۱۳۸۴ .
۱۹۲ ص .

ISBN:964-5696-82-8 ریال ۴۰۰۰۰

فهرستنویسی براساس اطلاعات فییا .
۱. موسیقی ایرانی - دستگاهها - ردیف - پارتیسیون .
الف . جناب میرزا ، حسینقلی بن علی اکبر ، ۱۲۷۰-۱۳۳۴ ق. ب. عنوان .
۷۸۹/۱۶۲ ML ۳۴۴/ج۹۴/۴
کتابخانه ملی ایران ۱۶۶۵۹-۸۴

انتشارات رهام

ردیف هفت دستگاه موسیقی سنتی ایران
اثر : شادروان استاد عبدالله جهان پناه
برگرفته از شادروان استاد آقا حسینقلی
چاپ اول : ۱۳۸۴

ویراستار : نازنین کرباسیان

طرح جلد : فرید سراج

نت نویسی کامپیوتری : سمیع سمیعی

حروف چینی : انتشارات رهام

لیتوگرافی ندا ۷۷۵۲۳۱۶۹

چاپ : دالاهو

شمارگان : ۱۲۰۰ نسخه

قیمت : ۴۰۰۰۰ ریال

شابک : ISBN: ۹۶۴-۵۶۹۶-۸۲-۸

تهران : خیابان انقلاب ، خیابان فروردین ، پلاک ۲۹- صندوق پستی : ۱۳۱۴۵-۳۱۸

تلفن : ۶۶۴۶۵۲۱۴-۶۶۹۵۴۵۶۰ فکس : ۶۶۹۵۲۶۶۶

حق چاپ برای انتشارات رهام محفوظ می باشد .

تلفن دفتر پخش : ۶۶۴۱۴۲۲۸

سید محمد علی

هنر جوی عزیز

در مقدمه لازم به ذکر است در بعضی از گوشه ها علاماتی گذارده شده که جهت آگاهی به چند نکته از آن اکتفا میشود .

۱- علت پیدایش چپ کوک و راست کوک در بدو امر بواسطه اختلاف وسعت آزاد صدای زن و مرد بوده است ، بدین ترتیب که چون دو کوک به اندازه یک پنجم و یا یک چهارم اختلاف صدا دارد و اغلب وسعت آزاد صدای زن و مرد به ترتیب در چپ کوک و راست کوک است لذا آوازا را در دو کوک فوق مینواختند البته (این اصطلاح را در تار ، بالا دسته و میان دسته مینامند.)

۲- علامت تکرار در آوازا آن جمله ای است که علامت ————— را دارد . منظور فقط همان جمله ای است که خط در زیر آن قرار گرفته است .

۳- در اغلب علامت های برگشت جمله کمتر و یا بیشتر نوشته شده است . برای اجرای این قبیل تکرار ها در صورتیکه بیشتر نوشته شده باشد میبایستی آن جمله را یک نت (صدا) بالا بنوازیم و برعکس اگر در تکرار کمتر نوشته شده باشد میبایستی آن جمله را یک نت (صدا) پائین تر بنوازیم .

۴- در بین جمله های موسیقی اغلب به علامت (و) برخورد میکنیم که این علامت بصورت سکوت ، بسته بنظر خواننده و یا نوازنده حدود یک سکوت سیاه و بعضی مواقع سکوت چنگ اجرا میشود .

۵- اگر در جمله ای با وجود خط اتصال بزرگ ، چنگ و یا دولا چنگ به صورت (—) دیده شود ، منظور خفه شدن نت قبل می باشد . در صورتیکه بخواهیم آن نت ، اجرایی قوی داشته باشد با علامت ($>$ = آکسان) آنرا مشخص میکنیم . نتیجه اینکه در اشعار آوازا ، دولاچنگی آکسان دار می شود که شامل یک سیلاب از شعر باشد .

پیشگفتار

هنرمند گرامی و ارجمند ، آقای جهانگیر کامیان مدیر کانون موسیقی چنگ که خود از شاگردان برجسته و ممتاز استاد عبدالله جهان پناه است در ارتباط با کتاب ردیف هفت دستگاه موسیقی می نویسد :

« خدا را شکر می کنم که پس از مدت حدود چهل سال که از تهیه و تنظیم این مجموعه نفیس و زحمات چندین ساله استاد هنرمند ، شادروان عبدالله جهان پناه می گذرد ، با همت همسر گرامی و سه دختر هنرمند و تحصیل کرده ایشان این مهم جامه عملی به خود پوشانده و ردیفی تکمیلی با تنظیم بسیار روان و شیوا جهت دوستداران فن ردیف نوازی موسیقی سنتی ایران تدوین شده است .

از حقیر خواسته شده که در مورد پیدایش این اثر هنری آنچه را که اطلاع دارم به رشته تحریر در آورم انشاءالله خداوند توفیق این امر مهم را به بنده عنایت فرمایند .

در بدو امر خاطر نشان می سازم بنده از شاگردان استاد جهان پناه بوده ام و در حدود ده سال متوالی از محضر ایشان فیض نموده و به توصیه و خواسته ایشان برای تکمیل معلومات و بداهه نوازی ردیف های موسیقی سنتی نزد استاد فقید ابولحسن خان صبا مدت چهار سال و اندی تلمذ و ردیف های تکمیلی ایشان را حفظ نمودم . در آن زمان استاد جهان پناه توسط دوستان خود آقایان امیری و صالحی که در آن زمان از ردیف دانان و نوازندگان بسیار خوب بشمار می رفتند ، نسبت به تدوین این ردیف ها اقدام نمودند . آقای امیری از ردیف شادروان آقا حسنقلی فرزند علی اکبر خان فراهانی و استاد صالحی از ردیف استاد علی اکبر خان شهنازی استفاده مینمودند و کلیه ردیف ها را از حفظ داشتند . طبق درخواست استاد جهان پناه از دوستان ، آقایان هفته ای ۲ و یا ۲ بار در کانون موسیقی استاد جهان پناه با دقت و ممارست به تک تک گوشه های ردیف که توسط استادان امیری و صالحی با تار نواخته می شد گوش فرا می دادند و به خاطر حفظ اصالت کلیه آثار قدما سعی می کردند هیچ گوشه ای از قلم نیفتد و با سلیقه خود نتیجه آنچه را که شنیده بودند به خط نت در می آوردند و پس از نواختن یک یک گوشه ها ، آقایان مهر تأیید بر آن می زدند . در اینجا استاد جهان پناه آن نسخه ها را به بنده جهت پاکنویس کردن می سپردند و پس از تکمیل گوشه ها و تبدیل آنها به دستگاه های موسیقی به دستگاه دیگری می پرداختند . این کار حدود پنج سال متوالی به طول

انجامید و در نتیجه ردیفی بسیار غنی ، زیبا ، روان و گویا از استاد عبدالله جهان پناه به یادگار مانده است .

حال که چاپ این اثر با ارزش شروع گردیده امیدوارم برای نسل های آینده و دوستداران و مشتاقان هنر ردیف نوازی ، بسیار ارزنده و پایدار بماند .

« از خداوند متعال اجر همگان را خواستارم »

پانزدهم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه

جهانگیر کامیان - مدیر کانون موسیقی « چنگ »

www.ketab.ir

عبدالله جهان پناه در سال ۱۲۹۶ در تهران خیابان مولوی دیده به جهان گشود ، خانواده اش از دوستداران موسیقی ایرانی بودند و پدرش که به موسیقی ایرانی عشق می ورزید مشوق پسرش در آموختن موسیقی بود . از سال ۱۳۱۳ جهان پناه توسط یکی از دوستانش به نام حسن سخی که تحصیل موسیقی می کرد و به واسطه همین دوستی و آشنایی به منزل ایشان رفت و آمد می کرد با موسیقی آشنایی پیدا می کند و پس از چندی نزد علیرضا خان چنگی شروع بیاد گرفتن ویلن می کند ، بعد از مدت زیادی که از تمرین و نواختن وی ، خدمت این استاد می گذرد ، نزد آقای آساطوریان می رود و موسیقی غربی را نیز توسط وی آموخته و به فنون و اصول آن موسیقی آشنا می گردد . در سال ۱۳۲۳ آقایان : پرویز محمود و موسی معروفی که آن موقع در هنرستان موسیقی بودند و آنجا را اداره می کردند از وی امتحانی به عمل می آورند و پس از امتحان به جهان پناه اجازه می دهند که ارکستر تشکیل دهد . عبدالله جهان پناه در این زمان با تشکیل ارکستری که مرکب از آقایان : محمد شیرخدائی « قره نی » ، حبیب صالحی « تار » ، اسماعیل کمالی « تار » ، عباس صیادی نژاد « پیانو » و مصطفی قراب « ضرب » بود آهنگی را که در پیش درآمد « اصفهان » و رنگی را که خود ساخته بود به خوانندگی قاسم فاریا در استودیو بی سیم اجرا می کنند که به طور زنده پخش می گردد و از همین اولین برنامه که مسئولین وقت رادیو پی به استعداد وی بردند ، وی را مورد حمایت و تشویق خود قرار دادند و پس

از چندی سعادت‌مند قمی و خواننده دیگری نیز با ارکستر عبدالله جهان پناه همکاری را شروع کرد .

جهان پناه پس از چندی ارکستر منظمی با همکاری آقایان : رحمت الله مهتدی « پیانو » ، جهانگیر کامیان « ویلن » ، محمود رحمانی پور « ویلن » ، رضا گلشن راد « قره نی » ، حیدر اسماعیلی « فلوت » ، حبیب الله صالحی « تار » ، اسماعیل کمالی « تار » ، اعتماد سلطانی « تار باس » ، رضا ورقا « ترمپت » ، باشوگی « ویلن » ، احمد مستان « کنترباس » و مصطفی قراب « ضرب » با همکاری دو خواننده تشکیل می دهد که روزهای سه شنبه و بعضی از روزهای هفته پخش می شد . در سال ۱۳۳۲ وی کلاسی با همکاری رحمت الله مهتدی که این زمان ناظم مدرسه عالی موسیقی بود در چهارراه مخابراتالدوله به نام کانون موسیقی ملی تأسیس نموده و مدت هجده سال مشغول تدریس کتاب های مرحوم روح الله خالقی و ردیف های آوازهای مرحوم ابوالحسن صبا به شاگردان می شود . در این کلاس حیدر اسماعیلی نیز فلوت درس می دادند و شاگردان خوبی هم در این کلاس پرورش یافتند که از جمله : جهانگیر کامیان بود و در رادیو در ارکستر جهان پناه شرکت می کرد . از دیگر شاگردان خوب و با استعداد جهان پناه ، آقایان : مرتضی صالحی ، حسینی ، سلیمانپور و باستانی می باشند که باستانی به هنرستان عالی موسیقی راه یافت و موفق به اخذ لیسانس در رشته موسیقی از هنرستان گردید .

پس از چندی از جهان پناه برای شرکت در برنامه های گلهای دعوت می شود و وی در این برنامه با استادانی چون : محجوبی ، صبا ، تجویدی ، تهرانی و چند تن از هنرمندان بزرگ آن زمان همکاری خود را شروع می نماید و از این زمان که وی در وزارت دارایی خدمت می کرد بنا به پیشنهاد نخست وزیری به رادیو می رود و مأمور خدمت در این اداره می گردد . در رادیو ، علاوه بر ریاست ارکستر خودش ، سرپرستی ارکستر « ویژه » را که زیر نظر مشیر همایون شهردار اداره می شد به عهده می گیرد و در آن ارکستر از آهنگ های خودش و شهردار استفاده می کند وی در کلاسی که در رادیو برای فراگیری تصانیف جهت خوانندگان تشکیل شده بود جهت تعلیم شرکت می کرد و در این هنگام سمت معاونت مشیر همایون شهردار که ریاست موسیقی رادیو را به عهده داشت به وی واگذار می گردد ، ولی ایشان پس از

چهار ماه به علت خستگی و کار سنگین و کسالتی که عارض شده بود ، به وزارت دارایی محل اداره سابقش بر می گردد .

عبدالله جهان پناه یکی از طرفداران موسیقی اصیل و سنتی ایران بوده و هنگام ساختن آهنگ ، از اختلاط آن با موسیقی غربی ، عربی ، هندی و غیره پرهیز کرده است و تمام آهنگهایی را که ساخته ، خود شاهد این ادعا می باشد . وی کنسرت های فراوانی به نفع مؤسسات خیریه ، بیمارستان های : مسلولین ابوحسین ، شمیران ، تالار وحدت (رودکی) ، در اصفهان داده و همراه با آقایان : علی تجویدی ، فرهنگ شریف ، حسین همدانیان در نهم فروردین ماه ۱۳۴۴ به بغداد می رود و در تلویزیون آن کشور بنا بر روابط هنری و فرهنگی و شناساندن موسیقی ملی ایران برنامه هایی اجرا می کنند .

وی برای خوانندگانی چون : غلامحسین بنان ، ایرج ، ناصر مسعودی ، جمال وفایی و مهندس عاشورپور (شعر کیلکی آن توسط شهید لنگرودی سروده شده بود) و بانوان : ملوک ضرابی ، فرح ، دلکش ، زهره و اشرف السادات مرتضایی آهنگ ساخت . همچنین برای خوانندگانی دیگر آهنگ ساخته که همگی در مایه های موسیقی اصیل ایرانی می باشند .

نقل از کتاب مردان موسیقی نوین ایران ، تألیف حبیب الله نصیری فر ،
جلد اول ، انتشارات داد ، ۱۳۶۹ ، صفحات ۶۲-۲۵۹

پدرم

مرغِ باغِ ملکوتِ نیم از عالم خاک چند روزی قفسی ساخته اند از بدنم

غم انگیز ترین روز زندگی من ، روزی که برای اولین بار معنای « نبودن » را شناختم روزی که پدرم دیگر نبود اما همه یاران ، غمخواران ، هنرمندان قدیم ، شاگردان پدرم ، دوستان ، آشنایان ، همسایه ها ، همه آنها که دل به موسیقی داشتند ، و به پدرم احترام می گذاشتند جمع بودند . روزی که پدرم عاقبت از زندان جسم بیمار خود رها شده بود و همچو مرغی به عالم ملکوت پیوسته بود .

شبِ هفت در منزل یکی از هنرمندان قدیم (که چندی بعد خود نیز بدرود حیات گفت و به پدرم پیوست) جمع شده بودیم . این هنرمند می گفت : یک قرن زمان می برد تا جهان پناه هایی پدید آیند . آنهایی که به موسیقی عشق می ورزند ، با کوشش و مشقت در اعتلای موسیقی همت می گذارند و به جامعه موسیقی خدمت میکنند و نغماتی می سازند که همیشه زنده هستند . راستی کیست که آهنگ (رعنا) نرمک نرمک را نشنیده یا زمزمه نکرده باشد .

در آن شب غم انگیز ، در آخر مجلس ، آهنگ « نرمک نرمک از لب چشمه می آبی رعنا چه بلایی ... » پخش می شد ، جوان های حاضر در مجلس پرسیدند : این آهنگ هم ساخته ایشان بوده ؟

پدرم برای ما تعریف می کرد که چگونه از کودکی شروع به آموختن موسیقی کرده بود . پدرم می گفت : اگر می خواهی موسیقی را بیاموزی باید دست کم سی سال با عشق ، مداوم بنوازی و ساز را کنار نگذاری .

یادم می آید وقتی پدرم تنها در اطاق زاویه خانه هشت گوش واقع در میدان شاه (خیام) حوالی زیر بازارچه ، گاه تمام روز را ویلن می نواخت ، یا ساعت ها با گروه ارکسترهای مختلف خود در اطاق پنج دری روی پاشیر تمرین می کرد . او رهبری می کرد و سولو می نواخت . آنوقت از همانجا مستقیم به رادیو می رفتند و برنامه زنده پخش می شد .

ما حق ورود به محل تمرین را نداشتیم . صدای موسیقی را از پشت در گوش می دادیم . موقع خوردن شام که در حیاط صرف می شد خواننده ها و نوازنده هارا یواشکی از پشت بام تماشا می کردیم .

بعدها که کانون موسیقی را در مخبرالدوله براه انداخت تمام وقت آنجا بود و همراه هنرمندان دیگر می نواخت و می آموخت ، همانجا بود که ردیف های محفوظ در این کتاب را شاگرد شهنازی با تار می نواخت و او با مهارت آهنگسازی خود و تغییراتی که می داد به نت ویلن بر می گرداند و از آنجا ردیف هفت دستگاه موسیقی جهان پناه شکل گرفت .

او رفت و آهنگهایی ماندگار برای ما و نسل های آینده بجا گذاشت .
از شعرهایی که برای درگذشت پدرم سروده شد ، این شعر بیشتر بدلم نشست :

ای دیده از این جهان گرفته	جا در دل آسمان گرفته
از این قفس خموش و تاریک	پرواز به بال جان گرفته
آیا دانی که ماتم تو	از دل تاب و توان گرفته ؟
ساز تو که مونس دلت بود	از دوری تو زبان گرفته ؟
با رمز خموشی غریبش	جان و دل ما نشان گرفته ؟
.....	

اما آن شاعره (خانم شبیم) نمی دانست که چند ماه پیش از رفتن پدر به عالم باقی ، ویلن کوچکی برای نوه شش ساله اش که با نگاه کردن به پدر بزرگ عاشق موسیقی شده بود هدیه کرد تا روزی آن انگشتان کوچک غبار از سیمهای ویلن پدر بزرگ بزداید ، و اکنون طلای ده ساله در کنسرواتوار فرانسه خاطره پدر بزرگ را زنده می سازد .

این شعر را پدر بسیار دوست می داشت و سرانجام بر سنگ مزارش نوشتیم :
یک چند به کودکی به استاد شدیم یک چند زاستادی خود شاد شدیم
پایان سخن شنو که ما را چه رسید از خاک برآمدیم و بر خاک شدیم
شنیدن صدای دل انگیز ویلن ، حتی اگر نوازنده ای دوره گرد بنوازد ، غم نبودن پدر را تازه می کند .

بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران کز ابر ناله خیزد روز وداع یاران
با درود و سپاس بی پایان به مادرم که آرامش خاطر پدرم را فراهم ساخت تا یک عمر در سلامت جسم و روان هنر موسیقی را شکوفاتر سازد .
با سپاس فراوان از همکاری و کمکهای هنرمند گرامی جناب آقای کامیان و نیز آقایانی که در نت نویسی کامپیوتری این مجموعه همکاری داشته اند .

سیمین دخت جهان پناه

۱۳۷۹/۱۰/۱۵

علی اکبر شهنازی

از خاندان هنر و نوه آقا علی اکبر استاد معروف تار است . پدر بزرگش در اوایل دوره ناصرالدین شاه قاجار نوازنده درباری بود . پدرش آقا حسینقلی و عمویش میرزا عبدالله هر دو از استادان مشهور زمان خود بودند .

علی اکبر دوم یا شهنازی در سال ۱۲۷۶ در روز عید قربان در تهران متولد شد و کلمه « حاجی » ضمیمه نامش گردید . دوستانش او را حاجی علی اکبر خان یا حاجی می خواندند . در سن هفت سالگی به مدرسه رفت ولی چنانکه همکلاسانش میگویند : ذوق فطری موسیقی او بیش از شوق تحصیل و فرا گرفتن دروس مدرسه بود .

هنگامی که پدر استادش رخت از جهان بست حاج علی اکبر خان هجده سال بیشتر نداشت ، بعد از فوت پدر ، عمویش میرزا عبدالله اغلب اوقات او را نزد خود می خواند و با علاقه بسیار با هم ساز می زدند . پس از در گذشت عموی مهربان ، کلاس تعلیم موسیقی باز کرد و علاقمندان را از هنر خود بهره مند نمود . در سال ۱۳۰۰ معروف ترین نوازنده تار بود .

نقل از مجله موسیقی رادیو ایران ۱۳۳۸

نوشته : آقای روح الله خالقی

آقا حسینقلی

تولد حدود سال ۱۲۲۰ وفات ۱۲۹۴ هجری شمسی .

عارف در دیوانش می نویسد : تار هم بعد از میرزا حسینقلی چراغش تقریباً خاموش شد .

آقا حسینقلی در نواختن تار بسیار چابک و زبر دست بود ، مضرابش قوی و خوش طنین و چپ و راست هایش مرتب و شمرده و صحیح ادا می شد . به ردیف موسیقی و نغمات دستگاهها کاملاً وارد بود و همه او را در زمان خود بزرگترین استاد تار می دانستند . آقا حسینقلی یک سفر به همراه باقر رامشگر و چند تن دیگر از نوازندگان برای ضبط صفحات موسیقی به پاریس رفته است ، چند نمونه از این صفحه ها که در آنها استاد بتنهایی تار زده است موجود می باشد مانند : ماهور ، سه گاه ، شور ، همایون و رهاب که تا اندازه ای معرف مضراب و پنجه اش می باشد .

بنا به دعوت چند تن از موسیقی دانان برنامه ای بدون خواننده در پاریس اجرا کردند که مطلوب اروپائیان واقع شد . در مراجعت از راه صربستان به استامبول رفتند و یک ماه در آنجا اقامت کرده و به تشویق ارفع الدوله وزیر مختار ایران در سفارت خانه کنسرتی اجرا کردند که نصف درآمد آن برسم اعانه به مدرسه ایرانیان اسلامبول اهدا شد . روی صفحه هایی که در این سفر ضبط شده عکسی از همراهان آقا حسینقلی چاپ شده است .

آقا حسینقلی از همسر اولشان سکینه خانم ، صاحب دو دختر می شود که یکی را بعقد ، آقا رضا خان فرزند آقا غلامحسین و دومی را به باقرخان رامشگر ، کمانچه نواز معروف قدیمی داد . پس از فوت سکینه خانم ، آقا حسینقلی همسر دوم اختیار می کنند که سه پسر حاصل ازدواج دوم ایشان می باشد به نام های : علی اکبر شهنازی ، محمد حسن شهنازی و عبدالحسین شهنازی .

نقل از مجله موسیقی رادیو ایران ۱۳۳۸

نوشته : آقای روح الله خالقی

فهرست

Dastgah-e mahur

دستگاه ماهور

۲۱.....	درآمد اول - درآمد دوم - درآمد سوم
۲۲.....	درآمد چهارم - درآمد اول قسم دیگر
۲۳.....	درآمد دوم قسم دیگر
۲۴.....	گشایش - خسروانی - داد
۲۵.....	خوارزمی
۲۶.....	دلکش
۲۷.....	خاوران
۲۸.....	طرب انگیز
۲۹.....	تک مقدم - نهیب
۳۰.....	سروش
۳۱.....	آذربایجانی
۳۲.....	فیلی - حصار ماهور - مرادخانی
۳۳.....	نصیرخانی
۳۴.....	شکسته نصیرخانی - ابول
۳۵.....	بسته نگار - زیرافکن - نیریز
۳۶.....	شکسته
۳۷.....	راک
۳۸.....	راک عبدالله
۳۹.....	راک هندی - عراق
۴۰.....	حزین - زنگوله

Dastgah-e Shur

دستگاه شور

۴۳.....	درآمد اول - درآمد دوم - درآمد سوم - درآمد چهارم - کرشمه - درآمد اول
۴۴.....	درآمد دوم - سلمک
۴۵.....	گلریز - نشیب - فراز - اوج و حسیض - بزرگ - کوچک
۴۶.....	قجر - فرود آور
۴۷.....	رضوی - عزال

۴۸.....	چهار مضرب عزال
۴۹.....	درآمد اول - درآمد دوم - ضربی
۵۰.....	درآمد اول - درآمد دوم - گریلی
۵۱.....	رضوی - شاهین (پنجه کردی)
۵۲.....	دوبیتی
۵۳.....	قجر - قرچه
۵۵.....	فرود آور
۵۶.....	شهناز
۵۹.....	پنجه کردی (بیات کرد)

Avaz-e Dashti

آواز دشتی

۶۵.....	درآمد اول - درآمد دوم - درآمد سوم - درآمد چهارم
۶۶.....	درآمد پنجم
۶۷.....	بید گلی - چهار مضرب
۶۸.....	حاجیانی

Avaz-e Abuata

آواز ابو عطا

۷۳.....	درآمد اول - درآمد دوم - درآمد سوم (سیخی)
۷۴.....	درآمد چهارم - درآمد پنجم
۷۵.....	حجاز - حجاز دوم
۷۶.....	حجاز سوم
۷۷.....	حجاز چهارم - بسته نگار
۷۸.....	چهار پاره
۷۹.....	گیری - ضربی
۸۰.....	گیلکی

Avaz-e Afshari

آواز افشاری

۸۳.....	درآمد اول - درآمد دوم - درآمد سوم - درآمد چهارم
۸۴.....	درآمد پنجم - درآمد قرآنی قسم دیگر
۸۵.....	قرآنی - جامه دران
۸۶.....	نهیپ
۸۷.....	بسته نگار - دوبیتی - سوز و گداز

Avaz-e Bayat-e Tork

آواز بیات ترک

۹۱.....	درآمد اول - درآمد دوم - درآمد سوم
۹۲.....	درآمد چهارم

۹۳.....	درآمد پنجم.....
۹۴.....	جامه دران - بسته نگار - مهدی ضرابی.....
۹۵.....	قطار.....
۹۶.....	قرائی.....

Dastgah-e Nava

دستگاه نوا

۱۰۱.....	درآمد اول - درآمد دوم - نغمه.....
۱۰۲.....	گردانیه - گوشت.....
۱۰۳.....	نهفت.....
۱۰۴.....	بیات راجع - حزین - عشاق.....
۱۰۵.....	ضربی - عراق.....
۱۰۶.....	قجر - حزین - زنگوله.....
۱۰۷.....	نیشابورک - ملک حسینی - خجسته - ؟.....
۱۰۸.....	زمینه حسینی - حسینی.....
۱۰۹.....	بوسلیک - نستاری یا رنگ نوا.....
۱۱۰.....	رباب - تخت طاقدیس.....
۱۱۱.....	عشیران - نیریز صغیر.....

Dastgah-e Chahargah

دستگاه چهار گاه

۱۱۵.....	درآمد اول - درآمد دوم.....
۱۱۶.....	درآمد سوم - درآمد چهارم - درآمد اول نوع دیگر.....
۱۱۷.....	درآمد دوم نوع دیگر.....
۱۱۸.....	نغمه.....
۱۱۹.....	زابل اول - زابل دوم.....
۱۲۰.....	زابل سوم.....
۱۲۱.....	درآمد حصار - پیش حصار.....
۱۲۲.....	حصار - هفت حصار.....
۱۲۳.....	پس حصار.....
۱۲۴.....	مویه حصار - مغلوب.....
۱۲۵.....	مخالف.....
۱۲۷.....	حزین - مویه مخالف.....
۱۲۸.....	منصوری.....
۱۲۹.....	هدی.....
۱۳۰.....	پهلوی - رجز.....

Dastgah-e Homayun

دستگاه همایون

- ۱۳۵..... درآمد - زنگ شتر
- ۱۳۶..... چکاوک - گوشه چهارگاه
- ۱۳۷..... موالیان - بیداد
- ۱۳۸..... نی داوود
- ۱۳۹..... باوی - سوزوگداز
- ۱۴۰..... ابوالچپ - رهاوندی - لیلی و مجنون
- ۱۴۱..... طرز - نوروز عرب
- ۱۴۲..... نوروز صبا - نوروز خارا
- ۱۴۳..... نفیر - جامه دران
- ۱۴۴..... مؤلف - زابل
- ۱۴۵..... بیات عجم - گوشه منصوری
- ۱۴۶..... بحر نور - مبرقع - غزال - دنا سری
- ۱۴۷..... زنگوله - شوشتری گردون - شوشتری
- ۱۴۸..... بختیاری - مویه بختاری

Avaz-e Bayat-e Asfahan

آواز بیات اصفهان

- ۱۵۱..... درآمد اول - درآمد دوم - درآمد سوم
- ۱۵۲..... بیات راجع
- ۱۵۳..... قرچه
- ۱۵۴..... چهار مضراب - رضایی
- ۱۵۵..... شکسته ، قسمت اول
- ۱۵۶..... شکسته ، قسمت دوم - اصفهانک
- ۱۵۷..... درآمد مثنوی - مثنوی
- ۱۵۸..... جامه دران

Dastgah-e Rast Panjgah

دستگاه راست پنجگاه

- ۱۶۱..... درآمد اول - زنگ شتر
- ۱۶۲..... نغمه - روح افزا
- ۱۶۳..... پنجگاه - پروانه - عشاق
- ۱۶۴..... زابل - بیات عجم
- ۱۶۵..... گوشه منصوری - بحر نور - مبرقع - سپهر
- ۱۶۶..... عراق - مخبر - آشوراوند - اصفهانک - حزین
- ۱۶۷..... زنگوله - شوشتری گردون
- ۱۶۸..... نوروز عرب - نوروز صبا

۱۶۹.....	نوروز خارا.....
۱۷۰.....	نفیر - ابوالچپ - رهاوندی - لیلی و مجنون.....
۱۷۱.....	طرز - ماوراء النهر.....
۱۷۲.....	راک عبدالله - راک هندی - نیریز.....
۱۷۳.....	نیریز صغیر.....

Dastgah-e Segah

دستگاه سه گاه

۱۷۷.....	درآمد اول - درآمد دوم.....
۱۷۹.....	درآمد دوم ، قسم دیگر - نغمه.....
۱۸۱.....	زابل اول - زابل دوم.....
۱۸۲.....	زابل سوم.....
۱۸۳.....	درآمد حصار - پیش حصار - حصار.....
۱۸۴.....	هفت حصار - پس حصار.....
۱۸۵.....	مویه حصار - مغلوب.....
۱۸۶.....	مخالف.....
۱۸۷.....	حزین.....
۱۸۸.....	مویه مخالف - هدی - پهلوی - رجز.....